

5. , . . . : , 1960.
6. , . . . : , 1960.
7. , . . . , . . . : , 1979. 136 .
8. , . . . : / . . . : , 1971, . 123-146.
9. , . . . : , 1973. 136 .
10. , . . . , . . . : , 1999, 7 : . IV, V VII.
11. / . . . : , 1981. 238 .

CALITATEA MANIFESTĂRII COMPETENȚELOR PROFESIONALE ALE SPECIALIȘTILOR DIN DOMENIUL EDUCAȚIEI FIZICE ÎN SPORTULUI

Carp Ion,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova

Keywords: *study, pedagogic mastership, general/special professional competences, physical education teachers, coaches, manifestation degree of competences.*

Abstract: *In the given research is tackled the problem of professional competences manifestation of specialists from the physical education and sport domain within the process of confirming and giving the didactic degree at the discipline “Physical education” according to the requirements of the active regulation.*

Actualitatea. Actualmente, specialistul din domeniul educației fizice și sportului este considerat un practician care a achiziționat, prin continue studii, statutul și capacitatea de a realiza cu autonomie și responsabilitate activități

intelectuale nonrutiniere pentru realizarea obiectivelor în diverse situații, manifestând competențe necesare pentru exercitarea funcției didactice și elaborarea standardelor profesionale [1, 2, 3, 4].

În acest context, considerăm că problematica procesului formativ este extrem de vastă și complexă, iar formarea și manifestarea competențelor profesionale de tip pedagogic reprezintă caracteristica esențială a procesului instructiv-educativ actual, caracteristică impusă de schimbarea centrului de greutate de pe aspectul ce presupunea asimilarea de cunoștințe și informații pe cel aplicativ.

Pentru aceasta, calificarea profesorului de educație fizică și a antrenorilor din diferite ramuri de sport trebuie îmbogățită și revizuită prin perfecționare permanentă, care să determine dezvoltarea competențelor în domeniu: didactic, experiență practică, științifică și politici educaționale – în vederea aplicării rezultatelor activității sale în pregătirea multilaterală și armonioasă a subiecților.

În prezent, programele de formare inițială și continuă a cadrelor didactice se centreză pe identificarea competențelor profesionale în cadrul unor stagii, cursuri speciale, probe de evaluare pentru difuzarea în funcție, conferirea și confirmarea gradelor didactice în conformitate cu Regulamentul în vigoare, fenomen ce ne-a orientat spre realizarea acestui studiu.

Organizarea studiului. Conform ordinului Ministerului Educației al Republicii Moldova nr. 303 din 22.04.2016, în perioada 19-20 mai curent, în fața Comisiei republicane de evaluare a cadrelor didactice în domeniul educației fizice și sportului, s-au prezentat 47 candidați la conferirea și confirmarea gradelor didactice, din care:

- 6 – pentru conferirea gradului superior;
- 4 – pentru confirmarea gradului superior;
- 32 – persoane pentru conferirea gradului didactic „unu” în baza rapoartelor de autoevaluare și a interviului de performanță;
- 5 – pentru confirmarea gradului didactic „unu” în baza rapoartelor de autoevaluare și a interviului de performanță.

Rezultatele obținute. În scopul evidențierii nivelului de manifestare a competențelor profesionale ale profesorilor de educație fizică și ale antrenorilor ce au pretins de a obține și a confirma gradele didactice în perioada aprilie-mai 2016 am studiat documentele prezentate de grupul respectiv de candidați.

Analiza și audierea lucrărilor metodice prezentate pentru obținerea gradului superior ne permite să constatăm că toți cei 4 candidați manifestă competențe

profesionale în domeniul educației fizice și merit pe deplin ceea ce pretind. Tematica lucrurilor prezentate este actuală, deoarece abordează problema optimizării procesului educațional la disciplina „Educația fizică” și a antrenamentului sportiv. Prin conținutul materialului prezentat și contribuția personală la elaborarea lucrurilor respective se pot menționa candidații Mooc (Sergiu Colegiul Național de Comerț al ASEM) și Reaboi Natalia (SRO, mun. Chișinău). Lucrurile acestor două persoane sunt prezentate printr-un conținut specific domeniului de activitate, au o însemnătate teoretică și practică în domeniu, iar rezultatele obținute, conținutul și recomandările metodice formulate pot servi drept suport în cadrul disciplinei „Educația fizică” la treapta colar și precolar.

Menționăm, de asemenea actualitatea și necesitatea lucrurilor elaborate de antrenorii Svecla Svetlana „Cercetarea conținutului și repartizarea eforturilor cu caracter de forță într-un ciclu anual de antrenament la alergătoarele de semifond”, și Cristi Evghenii, „Pregătirea fizică generală și specială a luptătorilor”, al căror conținut cuprinde date factologice referitoare la aportul propriu în obținerea rezultatelor de performanță.

Considerăm, că lucrurile acestor persoane prezintă interes pentru specialiștii domeniului, au o însemnătate teoretică și practică în domeniu, iar rezultatele obținute, conținutul și recomandările metodice elaborate pot fi implementate în cadrul disciplinei „Educația fizică colar” și „Teoria și metodologia antrenamentului sportiv”. Un candidat, Macrousov Elena, care deține titlul științific de doctor în științe pedagogice a susținut numai interviul de performanță în conformitate cu Regulamentul în vigoare.

Din cele 4 candidații ce au optat pentru confirmarea gradului didactic superior pot fi menționați Mereacre Constantin (SS de Judo, municipiul Chișinău), Levișchi Vladimir (școala Internat pentru Copii cu Deficiențe de Auz din or. Cahul), doamnele Chiriac Aneta (LT „C.Negruzzi” Chișinău) și Pac Svetlana (LT „M.Eminescu”, mun. Bălți), care au dat dovadă de competențe profesionale înalte în domeniul teoriei și practicii educației fizice în instituțiile preuniversitare, prezentând rezultate experimentale de excepție pe plan local și național.

Pentru obținerea gradului didactic întâi au optat 32 candidații, dintre care, pot fi menționate rapoartele de autoevaluare a profesorilor Adomnița Sergiu (Colegiul Pedagogic Orhei), care a abordat problema eficientizării lecției de educație fizică prin utilizarea jocurilor dinamice în scopul dezvoltării și evaluării

calităților și capacităților motrice ale elevilor claselor primare; Postolachi Alexei, (Liceul de Limbi Moderne și Management, municipiul Chișinău), care a pus în discuție problema utilizării metodelor tradiționale de reabilitare a elevilor cu dizabilități ortopedice în cadrul orelor de educație fizică, și Medvedev Tatiana, (Școala Sportivă Aneni Noi) care a expus unele strategii originale de pregătire a tinerilor baschetbaliști. Conținutul rapoartelor prezentate de profesorii menționați constituie un material metodic-aplicativ și pot servi drept suport metodic pentru cadrele didactice fără stagiu de muncă în domeniul educației fizice și sportului.

Contribuțiile personale dezvoltarea temelor cercetate și rezultatele obținute de persoanele menționate au fost prezentate prin utilizarea materialelor iconografice și a mijloacelor tehnice de instruire.

Trebuie menționate și interviurile de performanță prezentate de cei 6 profesori și antrenori cu experiență în domeniul educației fizice și sportului, candidații la confirmarea gradului didactic întâi. Astfel, Ursula Parascovia, profesoară de educație fizică la Liceul Teoretic „M.Berezovchi” mun. Chișinău a abordat problema formării competențelor psihomotrice ale elevilor claselor liceale, cu accent pe aptitudinile coordinative, a căror eficiență a fost demonstrată de rezultatele factologice prezentate. Doamna Zolotoriova Svetlana de la aceeași instituție de învățământ a întreprins încercarea de a efectua o analiză a conceptelor cu privire la metodologia formării și evaluării competențelor cognitive la nivel de clase gimnaziale.

Analiza lucrărilor metodice, a rapoartelor de autoevaluare prezentate și a rezultatelor demonstrate de către candidații la conferirea și confirmarea gradelor didactice în domeniul educației fizice și sportului, alături de avantajele menționate, a scos în evidență și unele lacune a căror cunoaștere permite să constatăm că, pentru realizarea profesională a obiectivelor procesului educațional și manifestarea măiestriei pedagogice, profesorii și antrenorii trebuie să posede următoarele competențe:

* *generale* – se referă la capacitatea de a asimila și folosi cunoștințele teoretice în practică, de a găsi și analiza informații din diferite surse, de a genera idei noi și de a le adapta rapid la situațiile de instruire, de a concepe și a asigura managementul unui proiect, de a lua decizii și de a conduce, de a relaționa și a lucra în echipă multidisciplinară, de a analiza și de a evalua comportamentul uman, de a cerceta diverse probleme ale educației fizice și sportului (prin formularea de ipoteze relevante, demonstrarea abilităților de cercetare independentă

și în echipă, examinarea critică și integrarea informațiilor din literatura științifică, a rezultatelor cercetării etc);

* *specifice* – se referă la activitatea propriu-zisă a cadrelor didactice, fiind axate pe:

- utilizarea și interpretarea informației provenite din teoria și metodică domeniului, a terminologiei și conceptelor specifice educației fizice, sportului, kinetoterapiei și recreației;

- în alegerea și respectarea principiilor specifice educației fizice și antrenamentului sportiv;

- formarea unor concepte și valori fundamentale privind activitatea motrică și influența anatomo-fiziologică a acesteia asupra organismului uman;

- dezvoltarea calităților motrice de bază, funcționale, aplicative, volitive și estetice prin intermediul practicii sistematice a exercițiilor fizice;

- construirea unor demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor la conținuturi;

- utilizarea competentă a documentelor reglatoare, ce asigură organizarea diferitor forme de practicare a exercițiilor fizice în cadrul unor activități curriculare și extracurriculare;

- proiectarea conținuturilor instruirii, organizarea corespunzătoare a activităților didactice și realizarea evaluării competențelor dobândite de elevi;

- adecvarea demersurilor didactice la particularitățile de vârstă, sex și nivel de pregătire ale diferitor contingente de subiecți la condițiile materiale;

- construirea unui climat educativ interactiv, de cooperare, stimulat, în scopul sporirii eficienței rezultatelor activităților didactice;

- în alegerea aspectelor de ordin legislativ ale activității sale, adrepturilor legale ale elevilor și părinților, aprioriilor sale drepturi și responsabilități;

- cunoașterea criteriilor de evaluare a activității sale și integrarea acestora în conceperea și realizarea activității didactice;

- formarea calităților de personalitate, a comportamentului civilizat, a deprinderilor de comunicare și de interacțiune socială.

Concluzii și perspective pentru continuarea cercetării. Astfel, competențe generale și speciale demonstrate de candidați corespund concepțiilor actuale privind procesul formativ, urmând să se deosebească dezvoltarea și formarea continuă a specialiștilor și pe altă parte a domeniului culturii fizice și sport. Ca urmare, programele de formare inițială și continuă a cadrelor didactice, la nivel național și internațional, se bucură de o nouă abordare acmeologică,

fiind subordonat exigențelor sistemului social și cultural-sportiv, axat pe realizarea obiectivelor ce pot asigura formarea de competențe și capacități formative de predare-învățare, evaluative și de comportament, un rol important revenindu-i competenței profesionale și psihopedagogice a specialistului din domeniul culturii fizice și sportului.

Bibliografie

1. Anexa nr.1 la ordinul nr. 453 din 31.05.2012 cu privire la Regulamentul de atestare a cadrelor didactice din învățământul precolar, primar, secundar, special, complementar, secundar profesional și mediu de specialitate.

2. Raș, G. *Principalele trăsături și aptitudini necesare profesorului de educație fizică și sport*. În: *Gymnasium. Revistă de știință specialitate*. Bacău, 2004, nr. 6, p. 50-58.

3. Carp, I., Pavel, S. *Evaluarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice din domeniul educației fizice și sportului*. În: *Gymnasium. Revistă de educație fizică și sport*, Bacău, 2009, nr. 2, p. 47-52.

4. *Codul educației al republicii moldova*. Publicat: 24.10.2014 în Monitorul Oficial Nr. 319-324 art Nr. 634. Data intrării în vigoare: 23.11.2014.

PROBLEME TEORETICO-METODOLOGICE ALE ACTIVITĂȚII DE PROIECTARE DIDACTICĂ A PROFESORULUI DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Danail Serghei, Braniște Gheorghe, Danail Sergiu,
Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova

Keywords: *projecting, modeling, constructing, didactics, physical education.*

Summary. *The paper considers the theoretical aspects of designing activity of teachers in the didactic process of school physical education. In this aspect of herself projecting activity is considered in the context of modeling, projecting and constructing of educational systems, processes and situations.*

Termenul pedagogic „proiectare” este împrumutat din domeniul științelor tehnice, unde are însemnătatea de creare a unor proiecte anticipative a ceva, care,